

Polgármesteri Kabinetre
leadva:
2014 MAJ 13.

**BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTER**

Ikt. sz.: 54 - 121 /2014.

Hiv. szám: 5/59691/2014.

Az ülés száma: 53 - 7 /2014.

(Intézményfelügyeleti és Humán Főo.)

Az ülés időpontja: 2014. május 28.

ELŐTERJESZTÉS

az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek bölcsődei és óvodai ellátása feltételeinek biztosításáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A képviselő-testület 270/2013. (IV.24.) ök. sz. határozatával elfogadott XV. kerületi Köznevelési Koncepcióban, a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek óvodai ellátása újraszervezésének keretén belül az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek ellátása külön meghatározott feladatként szerepel. A Koncepció 5.1. pontja szerint az ellátás új alapokon történő megszervezésének határideje 2014 vége.

Az autizmus szociális, kommunikációs kognitív készségek minőségi fejlődési zavara, amely az egész életen át tartó fogyatékos állapotot eredményezhet. Ez lehet igen súlyos, járulékos fogyatékoságokkal halmozott sérülés, illetve többé-kevésbé kompenzált állapot is. Mivel az autizmusnak akár a tünetek, akár a problémák súlyossága alapján igen sok, egymástól kisebb-nagyobb mértékben különböző megjelenési formája van, nem egy jól körülírható rendellenességről, hanem spektrumzavarról beszélnek a szakemberek. Minden 100 autizmussal élő gyermekből kb. 5 válik önálló felnőtté, 25-30 jelentős fejlődést mutat, de támaszt, ellenőrzést igényel, a többiek súlyosan fogyatékosak és ellátásra szorulnak. (A szakirodalmi adatok az Autizmus Alapítvány hivatalos honlapjáról származnak.)

A kerületi bölcsődei gondozásban és óvodai nevelésben résztvevő gyermek (cca. 2500 fő) közül évente átlagosan 12-16 autista gyermek részesül ellátásban az intézményhálózatunkban. Ez a szám az országos aránnyal korrelál. (A szakemberek a szűken értelmezett autizmus gyakoriságát 0,05-0,15%-ra, a tágabban értelmezett autizmus gyakoriságát ma 0,25%-ra becsülik a teljes népesség arányában.)

Az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek ellátása során a fő problémát nem a gyermekek (bizonyos szakirodalmi források szerint növekvő) száma jelenti, hanem a spektrumzavar sajátosságaiából fakadó következmények:

- az autizmus intenzív kutatása csak az 1960-es évek végén indult meg, és nemcsak a területen dolgozó képzett szakemberek száma alacsony, hanem a többségi társadalom ismeretei és toleranciaszintje is,
- az autista gyermek a viselkedését, szociális interakcióit tekintve rendhagyó; fokozott figyelmet, jelentős többletenergiát és időt igényel a vele való foglalkozás,
- a befogadó közösségnek nyitottan kell viselkednie, meg kell tanulnia az együttélést az autista gyermekkel, a teljes közösség attitűdjének kell formálódnia,
- az autista gyermekek szakszerű fejlesztési feltételeinek megteremtése az egész befogadó közösség mindennapi életében minőségi változást jelent, a befogadó csoportokban, intézményekben dolgozó pedagógusok munkája hatékonyságát javítja.

Az Intézményfelügyeleti és Humán Főosztály munkatársai az elmúlt félév során egyeztettek a kerületi óvodák vezetőivel, az Egyesített Bölcsődék vezetőjével, a szakszolgálat és az utazó gyógypedagógiai szolgálat vezetőjével, ill. a területen működő legnagyobb szakmai szervezetek, az Autizmus Alapítvány és az Autisták Országos Szövetsége képviselőivel is. Az egyeztetések alapján a kerületi ellátás megszervezésének alábbiakban ismertetett rendszere

tűnik célravezetőnek.

A Köznevelési Koncepció még egy önálló, esetlegesen külső szakmai partnerrel közösen működtetett, kizárólag autista gyermekek nevelésével foglalkozó óvoda/óvodai intézményegység/óvodai csoport megszervezésének lehetőségét veti fel. A szakmai partnerek véleményének mérlegelése után ez a megoldás több szempontból sem ideális:

- Az ilyen, szegregált intézményekben/csoportokban a környezetükbe legnehezebben vagy egyáltalán nem beilleszkedő gyermekeket indokolt nevelni, kifejezetten az illetékes szakértői bizottság javaslata alapján. Az ő nevelésük rendkívül komoly szakértelmet igényel. A fővárosban néhány ilyen intézmény működik, komoly szakmai tapasztalattal és elhivatottsággal, azonban még ezek is szakember- és forráshiánnyal küzdenek.
- Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a kerületben döntően a szakértői bizottság által integrált nevelésre javasolt autista gyermekek nevelését kell megoldani.
- Az Egyesített Bölcsődékben 1986-tól következetes szakmai koncepció alapján, magas színvonalon zajlik az autista gyermekek fejlesztése. (Az itt zajló, két és fél évtizedes munka folyamatát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 2013 januárjától hatályba lépő rendelkezései akasztották meg, miszerint a gyógypedagógiai fejlesztés feladatköre Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat területileg illetékes tagintézményéhez került, így egy külső intézmény által megszervezett pedagógiai szolgáltatás váltotta fel az eddigi, organikusan szervezett feladat-ellátást.) A legnagyobb szakmai hiányosság éppen az volt eddig, hogy a bölcsődében megkezdett, alapvetően integráló szellemű fejlesztő tevékenységnek az óvodákban nem volt szakmailag hasonló szinten megalapozott folytatása. Ez azért sem elfogadható, mert a szakirodalom szerint a gyermekek a legsúlyosabb tüneteket éppen 2-5 éves koruk között mutatják.

A fentieknek megfelelően a kerületben az autista gyermekek integrált nevelése feltételeinek megteremtése indokolt. Az óvodákkal történt egyeztetés alapján a kerületben két intézmény jelezte, hogy a megfelelő feltételek biztosítása esetén részt kíván venni a feladat-ellátásban: a Molnár Viktor Óvoda és a Palotai Vadvirág Óvoda. Előbbi intézménynek több évtizedes tapasztalata van a gyógypedagógiai fejlesztés területén, utóbbi pedig a pedagógiai innovációban kifejezetten élenjáró kerületi óvoda. A két intézmény szerepvállalásával a rákospalotai és újpalotai városrészben is megoldottá válik a feladat-ellátás.

A képviselő-testület idén márciusban ennek megfelelően módosította a két intézmény alapító okiratát, az SNI-feladatok között megjelenítve az autista gyermekek ellátását. (Hangsúlyozni kell azonban, hogy az Nkt. rendelkezései alapján a fenntartónak garantálni kell, hogy azon autista gyermekek, akik már egy másik óvodába járnak, az „anyaintézményben” fejzthessék be az óvodai nevelésüket. Hasonlóképpen, ha egy gyermeket óvodás korában diagnosztizálnak autizmus spektrumzavarral, és a nevelése nem az erre kijelölt óvodában történik, a szülő nem kötelezhető arra, hogy a gyermeket a fenntartó által kijelölt óvodába vigye át. Az érintett szülőkkal, ill. az illetékes szakértői bizottsággal való megfelelő kommunikáció az esetek döntő többségében megoldást jelenthet a problémára. Noha az autista gyermekek fejlesztése tekintetében teljesen „tisztá” rendszer nem feltétlenül valósul meg, az erőforrások koncentrációja mindenképpen minőségi változást jelenthet az ellátásban.)

A fenti intézkedéssel az Önkormányzat megteremtette az ellátás jogi kereteit, de az anyagi és szakmai feltételek megteremtésében több feladata is van még:

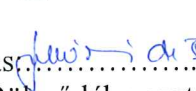
1. Alapvető, hogy azon óvodai csoportok, amelyekben az autista gyermekek nevelése és fejlesztése folyik, a többenél alacsonyabb létszámban működjenek, ezzel lehetőséget biztosítva, hogy a csoportban dolgozó pedagógusok és segítők több időt és figyelmet szánhassanak az autista gyermekekre, ill. az autista és nem autista gyermekek közötti interakció fejlesztésére. Az Nkt. 4. melléklete szerint a „normál” (nem gyógypedagógiai) óvodai csoport kötelező, minimális létszáma 13 fő. Mivel a gyermekek csoportba

- sorolásáról az óvodavezető dönt, az ő szakmai kompetenciájába és felelősségi körébe tartozik, hogy a kollégáival együtt meghatározza az integráló óvodai csoport ideális létszámát. Az alacsonyabb létszámból következően azonban az óvoda némileg kisebb mértékű állami normatív támogatásban részesül (a pedagógus és pedagógus munkát segítő állami bértámogatása kevesebb lesz a korábnál). A fenntartó az óvoda szakmai munkáját azzal tudja segíteni, hogy az így kieső állami támogatást az önkormányzati működési támogatás arányos megnövelésével kiegyenlíti, és garanciát vállal a feladat-ellátáshoz szükséges álláshely-szám biztosítására.
2. A gyermekek szakszerű ellátását segítő, kifejezetten az integrált csoportban dolgozó gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása indokolt az óvodában és a bölcsődében egyaránt. Az óvodák esetében az Nkt. 2. mellékletében ilyen államilag finanszírozott munkakör nem szerepel. A bölcsőde esetében a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a fenntartó döntésétől teszi függővé az álláshely biztosítását. A javasolt álláshelyek így csak saját forrásból biztosíthatók. Ennek a 2014-ben várható, teljes költségigénye (rendszeres és nem rendszeres bérjellegű kiadások összes közteherrel megnövelt összege) 1.450 eFt, a továbbiakban (a jelenlegi bérszínvonalat alapul véve) évente 5.800 eFt.
 3. Az Intézményfelügyeleti és Humán Főosztály koordinációjával a 2014/2015. nevelési évtől kezdődően az autista gyermekek ellátását illető kérdésekben meg kell szervezni
 - az Egyesített Bölcsődék és a kerületi óvodák közötti rendszeres szakmai egyeztetés és együttműködés és
 - a kerületi óvodák és az országos szakmai szervezetek közötti rendszeres együttműködés kereteit. (az Autisták Országos Szövetsége már jelezte segítő szándékát a nevelőtestületek és szülői közösségek részére szervezett tájékoztatók, konferenciák, továbbképzések tekintetében.)

Budapest, 2014. május „15.”

László Tamás
polgármester

1. **Témafelelős:** Intézményfelügyeleti és Humán Főosztály
2. **Egyeztetésre megküldve:** önkormányzati óvodák, Egyesített Bölcsődék
3. **Bizottságok:** KKES SZCST TVÉK PJ
4. **Mellékletek:** 270/2013. (IV.24.) ök. sz. határozat
5. **Jegyzői láttamozás:** 2014. 05..... hó 12..... nap Aláírás:
6. **Meghívandók:** önkormányzati óvodák és az Egyesített Bölcsődék vezetői
7. **Az előterjesztést kapják:** önkormányzati óvodák, Egyesített Bölcsődék

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy

1. a Molnár Viktor Óvodában az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek ellátásának biztosításához egy új, gyógypedagógiai asszisztensi álláshelyet biztosít. A nevelő munkát segítő alkalmazottak számát 2014. szeptember 1-től egy státusszal, tizenkét álláshelyre emeli. Az intézményben 2014. szeptember 1-től 32 álláshelyet engedélyez és finanszíroz az alábbiak szerint:

Óvoda	Pedagógus álláshely	Nevelő munkát segítő áh.			Technikai álláshely	Engedélyezett összes álláshely
		dajka	egyéb	össz.		
Molnár Viktor	18,00	8,00	4,00	12,00	2,00	32,00

2. A Molnár Viktor Óvoda költségvetésében a foglalkoztatottak személyi juttatása előirányzatát 2014-ben 378 eFt-tal, a munkaadókat terhelő járulékok és szoc. hozzájárulási adó előirányzatát 105 eFt-tal megemeli. Felkéri a Polgármestert, hogy a Molnár Viktor Óvoda számára a 2014. évi költségvetés során következő módosításakor összesen 483 eFt pótelőirányzatot terveztesse be az Általános tartalék terhére.
3. a Palotai Vadvirág Óvodában az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek ellátásának biztosításához egy új, gyógypedagógiai asszisztensi álláshelyet biztosít. A nevelő munkát segítő alkalmazottak számát 2014. szeptember 1-től egy státusszal, tizenkét álláshelyre emeli. Az intézményben 2014. szeptember 1-től 31,75 álláshelyet engedélyez és finanszíroz az alábbiak szerint:

Óvoda	Pedagógus álláshely	Nevelő munkát segítő áh.			Technikai álláshely	Engedélyezett összes álláshely
		dajka	egyéb	össz.		
Palotai Vadvirág	17,00	8,00	4,00	12,00	2,75	31,75

4. A Palotai Vadvirág Óvoda költségvetésének a foglalkoztatottak személyi juttatása előirányzatát 2014-ben 378 eFt-tal, a munkaadókat terhelő járulékok és szoc. hozzájárulási adó előirányzatát 105 eFt-tal megemeli. Felkéri a Polgármestert, hogy a Palotai Vadvirág Óvoda számára a 2014. évi költségvetés során következő módosításakor összesen 483 eFt pótelőirányzatot terveztesse be az Általános tartalék terhére.
5. a Egyesített Bölcsődékben az autizmus spektrumzavarral élő gyermekek ellátásának biztosításához egy új, gyógypedagógiai asszisztensi álláshelyet biztosít. A gondozó-nevelő munkát közvetlenül segítő alkalmazottak számát 2014. szeptember 1-től egy státusszal, két álláshelyre emeli. Az intézményben 2014. szeptember 1-től 166,5 álláshelyet engedélyez és finanszíroz az alábbiak szerint:

Bölcsőde	Kisgyermek nevelő álláshely	Gondozó-nevelő munkát közvetlenül segítő áh.	Orvos áh.	Technikai álláshely	Engedélyezett összes álláshely

6. Az Egyesített Bölcsődék költségvetésének a foglalkoztatottak személyi juttatása előirányzatát 2014-ben 378 eFt-tal, a munkaadókat terhelő járulékok és szoc. hozzájárulási adó előirányzatát 105 eFt-tal megemeli. Felkéri a Polgármestert, hogy a Egyesített Bölcsődék számára a 2014. évi költségvetés során következő módosításakor összesen 483 eFt pótelőirányzatot terveztesse be az Általános tartalék terhére.

Felelős: polgármester

Határidő: az álláshelyek biztosítására 2014. szeptember 1., az előirányzatok módosítására a 2014. évi költségvetés során következő módosítása

Jogszabályi hivatkozások:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 83. § (2) bek. c) pont
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 1. melléklet I.

A határozati javaslatok elfogadásához minősített szavazattöbbség szükséges.

270/2013. (IV.24.) ök. számú határozat

Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a 79-127/2013. sz. előterjesztés 1. számú melléklete szerinti tartalommal elfogadja a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat 2013-2017 közötti időszakra vonatkozó köznevelési koncepcióját.

Felelős: polgármester

Határidő: 2013. április 24.

(Jogsabályi hivatkozás: 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pont)

(Szavazati arány: 16 igen szavazat, 0 ellenszavazat, 1 tartózkodás)

A Koncepcióban megfogalmazott koncepcionális célkitűzések végrehajtásának ütemezése

no.	témakör	feladat	ütemezés			
			a 2013/2014. nevelési év kezdetétől /során	2014 végéig	három éven belül	három- öt éven belül
1.	SNI-ellátás újraszervezése	erőforrások biztosítása, alapító okiratok módosítása	X			
		autizmussal küzdő gyermekellátásának megszervezése		X		
2.	étel-allergiás gyermekek ellátásának újraszervezése	erőforrások biztosítása, alapító okiratok módosítása	X			
3.	informatikai infrastruktúra fejlesztése	előkészítő felmérés, szükséges forrás biztosítása		X		
4.	óvodai férőhely-bővítés	Ákombákom Óvoda	X			
		Klapka Óvoda			X	
		egyházi óvodával való együttműködés létrehozása		X		
		más óvodafenntartókkal való együttműködés létrehozása		X		
5.	tornaszobák létesítése	Pestújhelyi Óvoda tervdokumentáció		X		
		Pestújhelyi Óvoda kivitelezés			X	
		egy másik, kerületi óvoda tornaszobával történő bővítése				X
6.	óvodai csoportok átlagléttségének csökkentése	ld. 4. pont				X
7.	kerületi tehetséggondozás új formáinak kialakítása	együttműködés a KLIK-kel, közművelődési megállapodások	X			
8.	az óvodavezetői munkaközösség működési háttérének biztosítása	a szükséges források biztosítása	X			